Enrollment No: ______________________ Exam Seat No:______________________

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2022

Subject Name: Childhood Education

Subject Code: MED03CHE1 **Branch: M.Ed.**

Semester: 3 **Date: 08/12/2022** **Time: 11:00 To 02:00** **Marks: 70**

Instructions:

(1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
(2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
(3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
(4) Assume suitable data if needed.

પ્રશ્ન : ૧(અ)નીચે આપેલાપ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એકપ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) બાલ્યાવસ્થાની સંકલ્પના સમજાવી બાલ્યાવસ્થામાં સામાજિક વિકાસનો અર્થ, મહત્વ અને સામાજિકીકરણની પ્રક્રિયાની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(૨) ભારતીય સંસ્કારો એટલે શું? બાળવિકાસ અંર્તગત આવતાં ભારતીય સંસ્કારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૧(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) સાંવેગિક વિકાસ એટલે શું? સાંવેગિક વિકાસ પર અસર કરતાં પરિવળો સમજાવો.

(૨) પ્રારંભિક બાળપણ શિક્ષણ એટલે શું? પ્રારંભિક બાળપણ શિક્ષણ નો સ્વરૂપ અને મહત્વ સમજાવો.

(૩) બાળવિકાસનો અર્થ આપી બાલ્યાવસ્થામાં બૌદ્ધિક વિકાસ ટૂંકમાં જણાવો.

પ્રશ્ન : ૨(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) અવલોકન એટલે શું? અવલોકનના પ્રકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરી તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ સવિસ્તાર સમજાવો.

(૨) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા (NCF) 2005 ની સમગ્ર રૂપરેખા સવિસ્તાર સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૨(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તરઆપો. (૦૬)

(૧) આર.ટી.ઈ (RTE) 2012 અંતર્ગત શિક્ષકની જવાબદારીઓ વિશે માહિતી આપો.

(૨) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ(NPE) -1986 અંતર્ગત રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમના માળખાની રૂપરેખા સમજાવો.

(૩) વ્યકિત અભ્યાસ પદ્ધતિની સંકલ્પના જણાવી વ્યકિત અભ્યાસ પદ્ધતિના સોપાનો ટૂંકમાં સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૩(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) ગિજુભાઈ બધેકાએ દર્શાવેલ શિક્ષણના હેતુઓ અને અભ્યાસક્રમ સમજાવી, તેમના શિક્ષણ ચિંતન અને શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં શિક્ષકનું સ્થાન વિશે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(૨) ડૉ.મારીયા મોન્ટેસરીના શિક્ષણદર્શનની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૩(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) પ્રારંભિક બાળપણ શિક્ષણ એટલે શું? પ્રારંભિક બાળપણ સંભાળ અને શિક્ષણ કાર્યક્રમના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો

(૨) ફ્રોબેલે રજૂ કરેલ કિન્ડરગાર્ટન શિક્ષણ પદ્ધતિના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

(૩) ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીના કાર્યો વિશે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૪(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) બાળકો માટે રાષ્ટ્રીય નીતિ2013ની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(૨) ભારતના બંધારણમાં દર્શાવેલ (અનુચ્છેદ-૧૫) કાયદા સમક્ષ સમાનતાનો અધિકાર અને (અનુચ્છેદ-૨૧) જીવન અને શારીરિક સ્વાતંત્ર્યનું રક્ષણ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો

પ્રશ્ન : ૪(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) અનુચ્છેદ 21A વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.

(૨) બાળ અધિકાર સંરક્ષણ કમિશન 2005ના કાર્યો વર્ણવો.

(૩) અનુચ્છેદ-46 અને 47 વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

પ્રશ્ન : ૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી તમામ પ્રશ્નોના એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં ઉત્તરઆપો. (૧૪)

(૧) અનુચ્છેદ-24માં શેના ઉપર પ્રતિબંધ મુકવામાં આવે છે?

(૨) કઈ શિક્ષણ નીતિ અંતર્ગત અધ્યેતાકેન્દ્રી અભ્યાસક્રમની હિમાયત કરવામાં આવી?

(૩) કઈ પદ્ધતિને ચિકિત્સા પદ્ધતિ પણ કહેવામાં આવે છે?

(૪) આગંનવાડીની સ્થાપના કયારે કરવામાં આવી હતી?

(૫) પેસ્ટોલોજીએ લખેલ પહેલું પુસ્તકનું નામ આપો.

(૬) સભ્યતા અને પ્રગતિ નિબંધના લેખક કોણ છે?

(૭) કિન્ડરગાર્ટન શિક્ષણ પદ્ધતિના મુખ્ય લક્ષણો લખો.

(૮) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા (NCF- 2005) કેટલા અધ્યાયમાં વહેંચવામાં આવી છે?

(૯) ગિજુભાઈ બધેકાએ શિક્ષણના પ્રચાર અને પ્રસાર માટે કઈ પદ્ધતિની હિમાયત કરો છે?

(૧૦) “Mothers Play And Nursery Songs” પુસ્તકના લેખક કોણ છે?

(૧૧) ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી કઈ સંસ્થા સાથે જોડાયેલી છે?

(૧૨) EMOTION શબ્દ કયા ભાષાના શબ્દ પરથી આવ્યો છે?

(૧૩) "લઘુમતિઓનાં હિતોનું રક્ષણ" કયા અનુચ્છેદ દ્વારા કરવામાં આવે છે?

(૧૪) "નેશનલ એશોસિએશન ફોર એજ્યુકેશન ઓફ યંગ ચિલ્ડ્રનની" સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી હતી?